

VI. DULA II

Umění „*fin de siècle*“
přelom 19. a 20. století

- Rostoucí střední třída se dožaduje svých práv – změny pol. a soc.
- V umění se projevuje snaha:
 - vymezit se proti:
 - rigidní akademismus (romantismus, realismus, naturalismus a žánrová tvorba)
 - diktát evropských škol
 - Umělci studující v E (vládní a jiná stipendia)
 - Umělecké časopisy
 - Najít národní výraz, v němž by se odrážely tradice a společenské potřeby, n i politické myšlenky
- Evropské umělecké směry:
 - Moderna (konec 19. století a počátek století 20.)
 - Umělecké směry *fin de siècle*:
 - » Impresionismus (Claude Monet, Eduard Manet, Camille Pissaro)
 - » Symbolismus (Gustav Klimt)
 - » Secese (z fr. – *l'art nouveau*)
 - Umělecké směry přelomu 19. a 20. století
 - » Postimpresionismus (Paul Cézanne, Paul Gauguin, Vincent Van Gogh, Henri de Toulouse-Lautrec či Georges Seurat)
 - » Fauvismus (Henri Matisse)

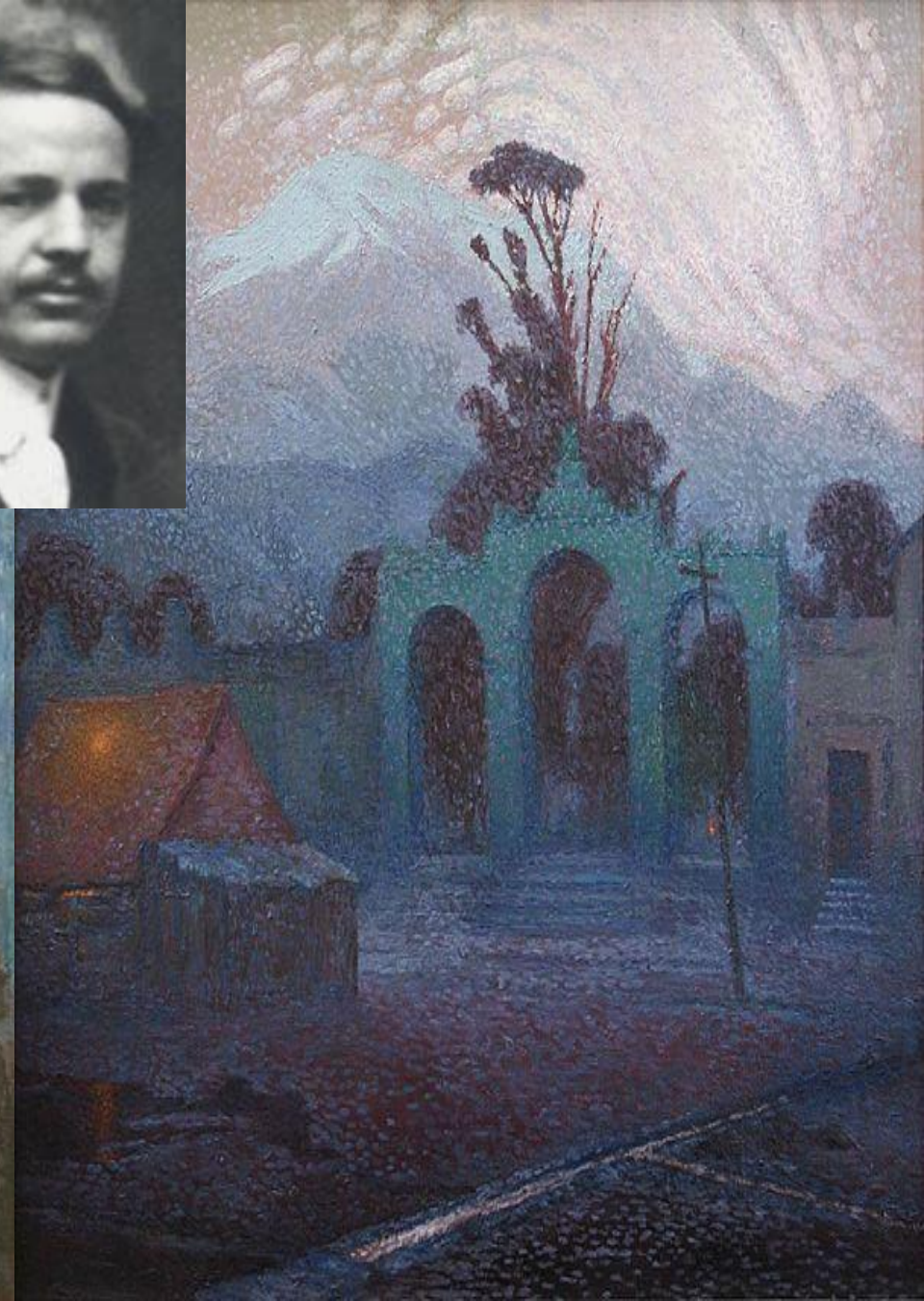
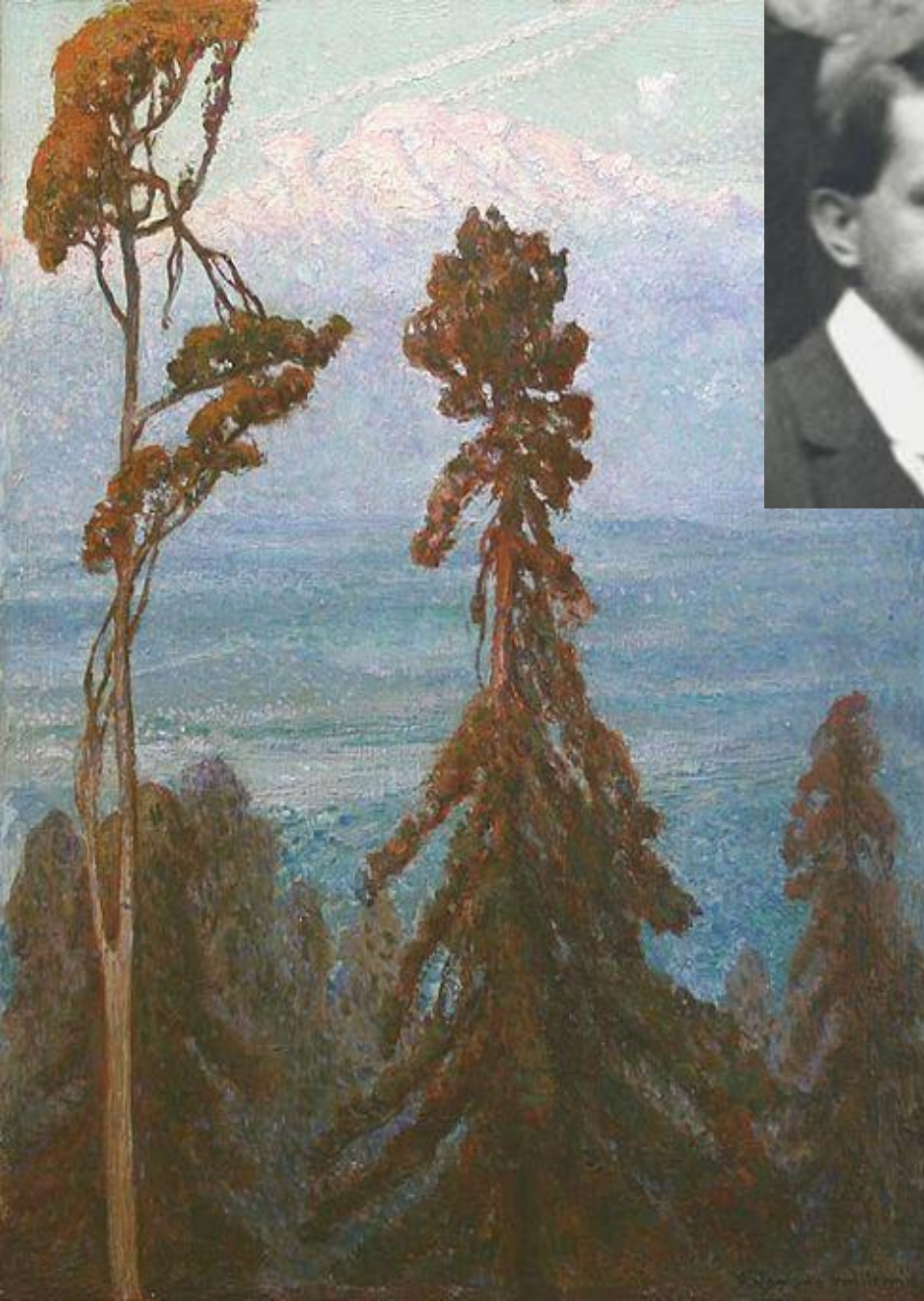
Impresionismus

Mexiko:

- Joaquín Clausell (1866-1935): impresionistické krajiny
- Francisco Romano Guillemín
- Dr. Atl

Př. Joaquín Clausell. Krajina s lesem a řekou. 1910-1920.

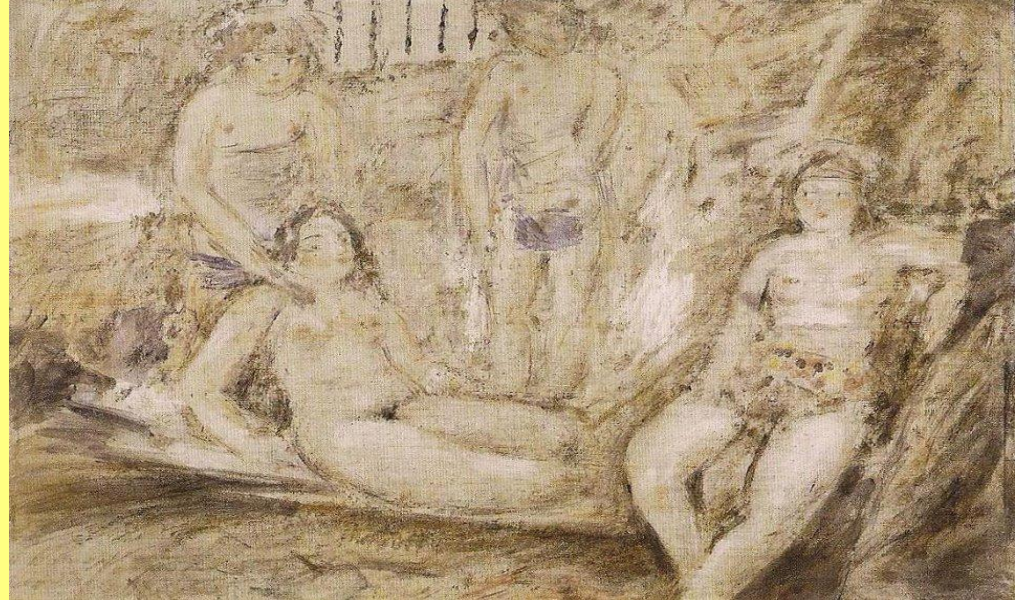

Francisco Romano Guillermín. *Pohled na Iztaccihuatl*. 1920. Olej na kartónu. 35,5 × 30,3 cm. Colección Andrés Blaisten.

Fr. Francisco Romano Guillermín. *Náměstí v Amecamece*. 1921. Olej na plátně. 71 × 71 cm. Colección Andrés Blaisten.

- Venezuela

- umělci Kruhu krásných umění (1912)
- **Armando Reverón** (1889-1954): malíř a sochař

Pět figur, 1939 a Kokosová palma, 1944

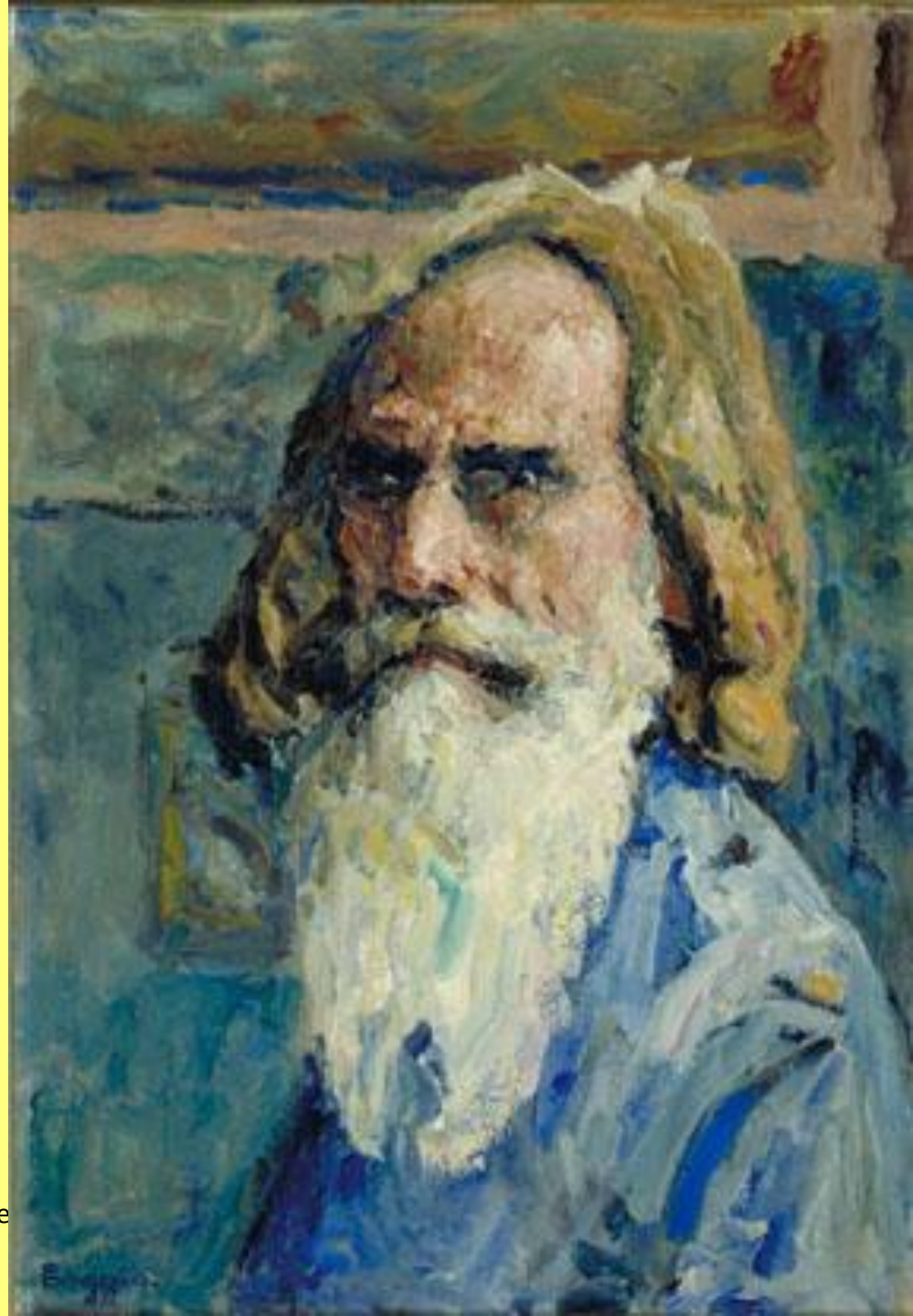

- **Emilio Boggio (1857-1920)**

- Venezuela/většinu svého života žil a maloval ve Francii
- Přítel Sisleyho, Pissarra a Moneta
- Od průměrného impresionismu, přes pointilismus k vynikajícímu neo-impresionismu

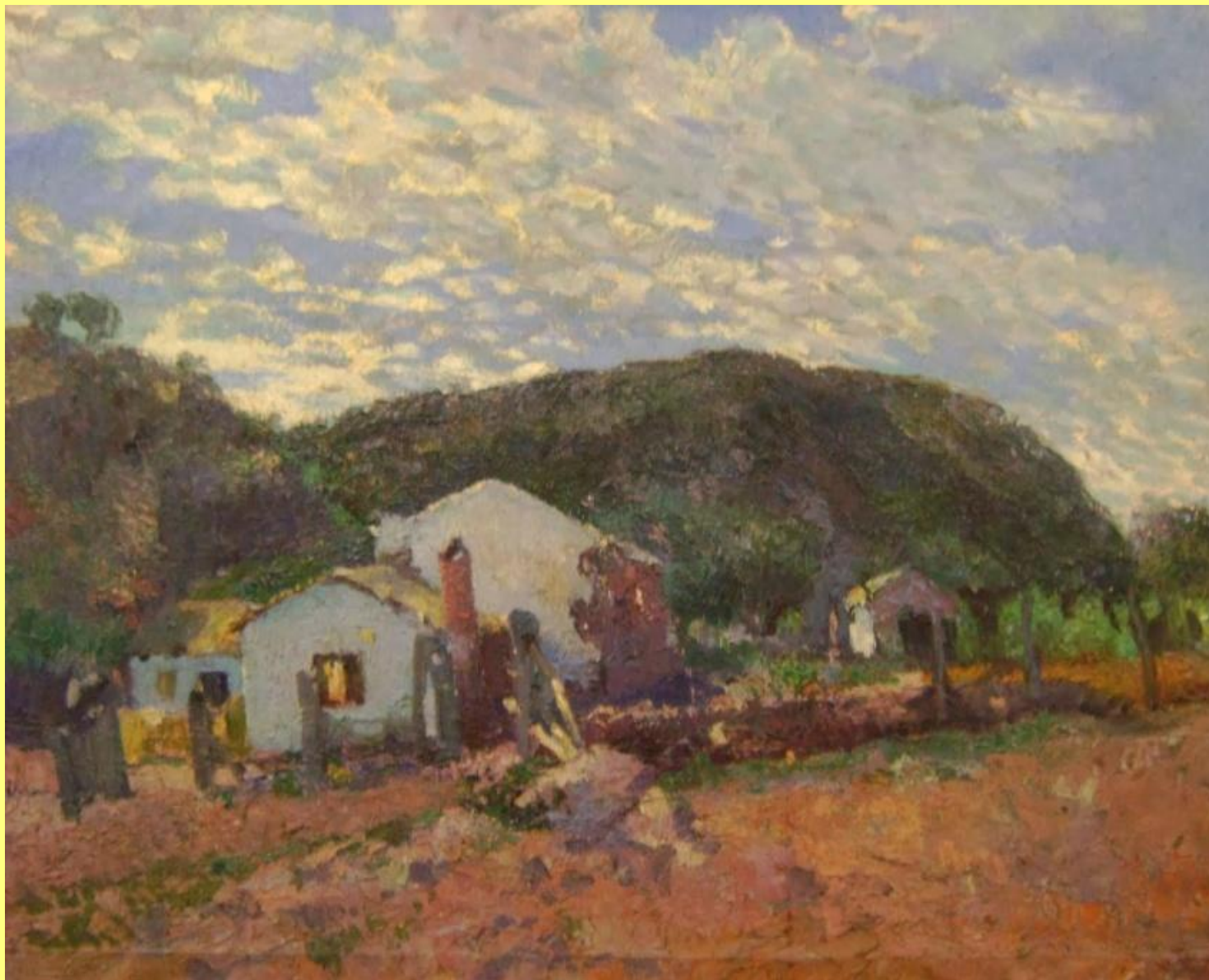
Př. Emilio Boggio. Olej na plátně. Před 1920. 55,5 x 40,5 cm. Galería de Arte Nacional, Caracas, Venezuela.

Př. Konec pracovního dne. 1912. Olej na plátně. 110,5 x 89,3 cm. Galeria de Arte Nacional, Caracas, Venezuela.

- **Argentina**
- **Fernando Fader (1882 – 1935)**
 - Úspěšný argentinský malíř, který maloval v německém duchu → drsný povrch, hrubá textura (studoval v Německu, u naturalisty Heinricha Zugela)
 - Dodnes je v oblasti R de la P tradice malby „a la Fader“živá

Cyklus *Život jednoho dne*. Olej na plátně. 80 x 100 cm. 1917.

Koně. 1904. 0,9 x 1,3 m

«primero se debía aprender a observar y a emocionarse con los colores y las formas de la naturaleza, sin importar si el dibujo y sus detalles son reflejo exacto de la realidad».

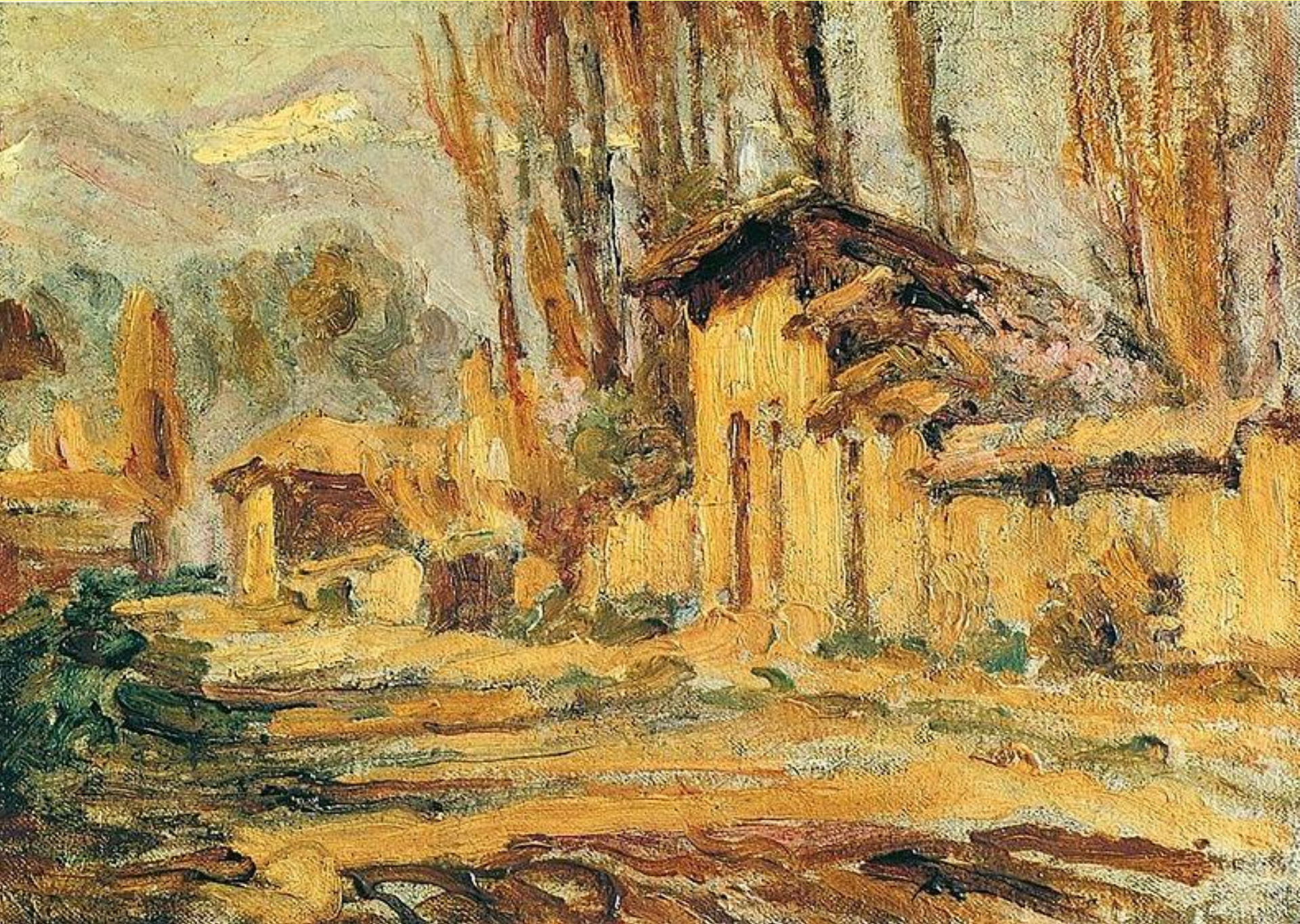
- **Chile**

- Pablo Burchard
- **Juan Francisco González**
(1853-1933)
 - Maluje především krajiny, květiny a portréty
 - Char. rysy:
 - Nostalgie: okolí města La Serena, stesk po koloniálním období
 - Impasto
 - Malý formát

Př. Ulice v Limache. Olej na plátně. Museo Nacional de Bellas Artes, Chile.

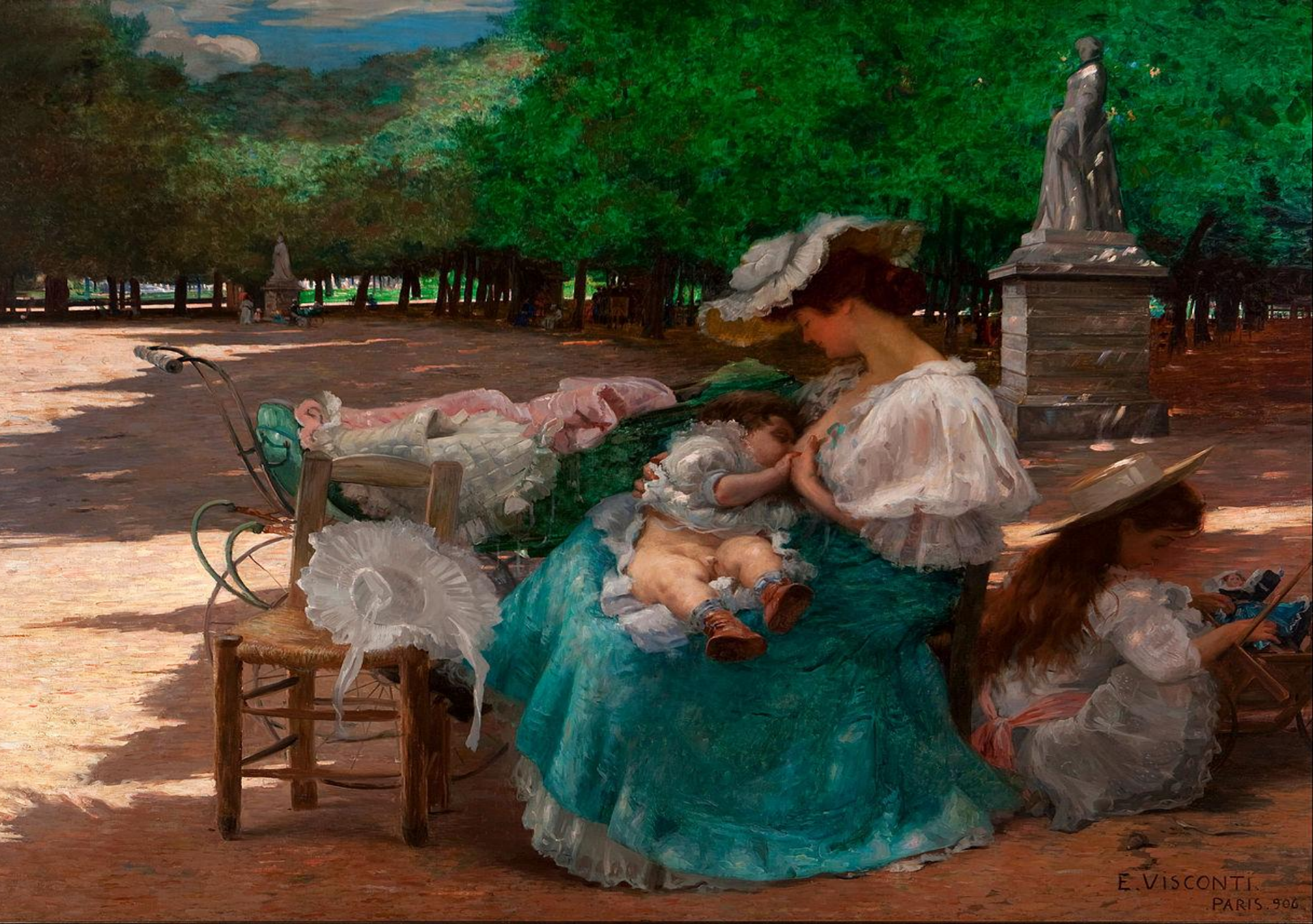
Ulice v San Bernardo

• Brazílie

– Eliseu Visconti

- studoval v Paříži
- Seznámil se i se symbolismem a secesí.
- klasická malba (zejména krajinomalba a figurální malba), tak grafika a užité umění
- výzdoba Městského divadla v Rio de Janeiru (pointilismus)
- Visconti ovlivnil celou G brazilských malířů

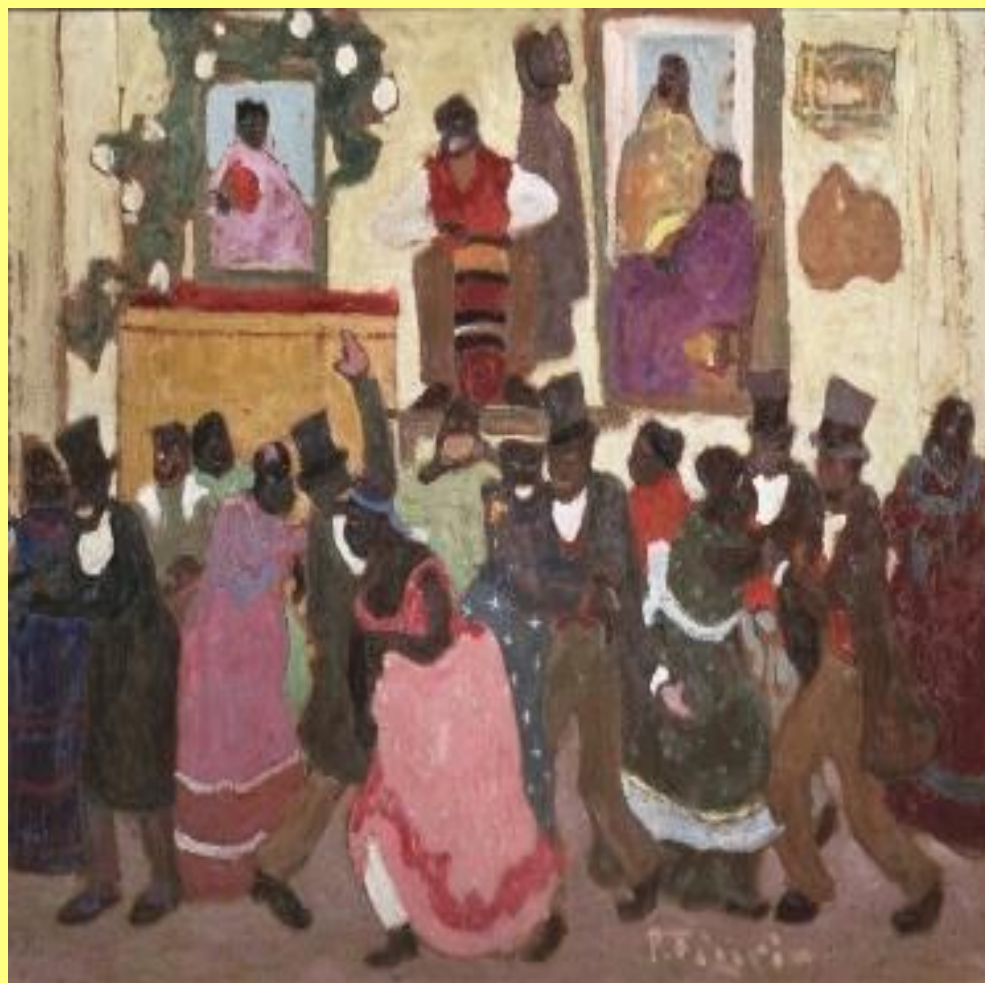

E. VISCONTI.
PARIS. 906.

Mateřství, 1906

- **Uruguay**
- **Pedro Figari (1861-1938)**
 - Postupně působil v Montevideu, Buenos Aires a nakonec v Paříži
 - učitel, politik, filosof...umění se plně věnuje až od svých 60 let, vlastní styl
 - pitoreskní scény ze života lidu, jejich zvyky
 - GAUCHOS, CONDOMBLÉ
 - 1917 publikoval knihu „El Arte, la Estética y el Ideal“, která měla velký vliv na umělce oblasti R de la P

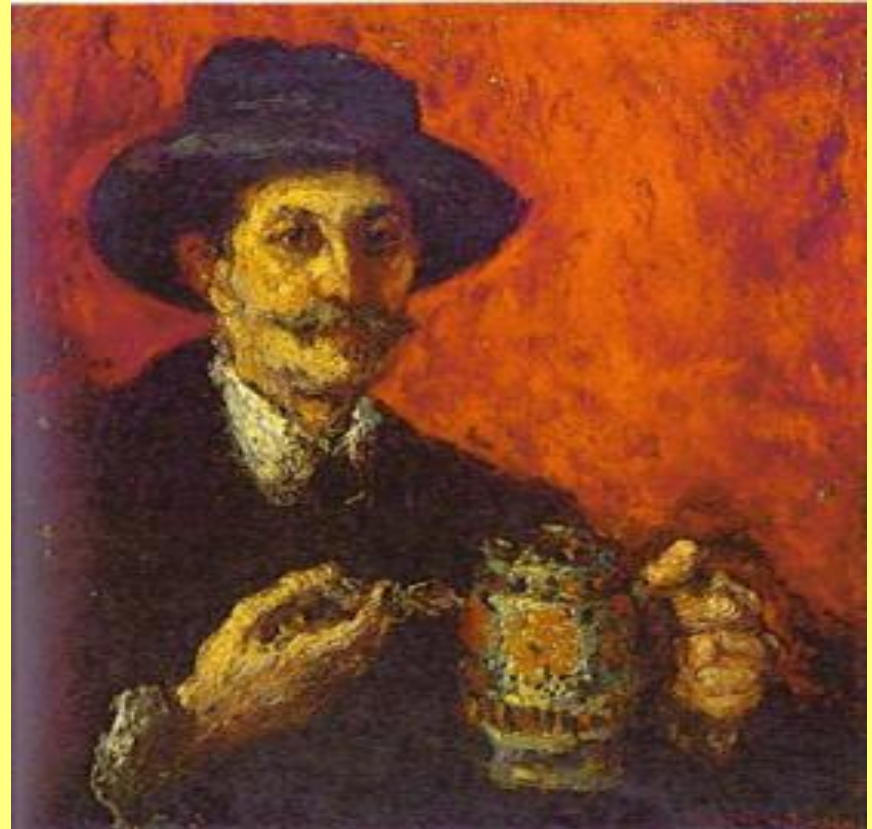

Př. Candomble. Olej na kartóně. 53x68 cm.

Př. Prosba k Rosasovi. Olej na kartóně. 49 x 69cm

- **Kolumbie**
- **Andrés de Santa María**
(1860-1945)
 - několik let řídil ve své rodné Bogotě Školu výtvarných umění
 - 1911: výstava impresionistických pláten v Bogotě, bez úspěchu → odjel do Evropy a již nikdy se do Kolumbie nevrátil

Př. Andrés de Santa María. *Tanečnice*. Olej na plátně. 14 x 18.2 cm. 1936. Colección de Suramericana.

Př. Andrés de Santa María. *Palmy/Krajina v okolí Macuto*.

Symbolismus

- Dekadence spojená s koncem století, *fin de siècle*
- Symbolismus se v M obohacuje o prvky lidové mexické kultury: calaveras
- Mexiko
- **Julio Ruelas (1870-1907):**
 - Mexický malíř a ilustrátor
 - Jeho dílo není příliš originální (belgický S Félicien Rops)

Př. Julio Ruelas. *Iniciación de dona Jesús Lujána* v časopise „Revista Moderna“.1904.

Secese

- **Saturnino Herrán**
(1887-1918)
 - Mexický malíř
 - Zobrazuje i jako hrdiny

Dívka s šátkem (Criolla del mantón), 1915

Př. Saturnino Herrán. *Žena z Tehuany*. 1914. Olej na plátně. 105 x 75 cm. Col. Museo de Aguascalientes, INBA.

Naši bohové

Secese

- spjatá s buržoazií
- ovlivnila především LA architekturu
- Charakteristika:
 - křivka a plochý ornament (rostlinné a živočišné motivy)
 - Příkladem je vstup do stanice metra Bellas Artes (kopie slavných pařížských stanic metra s kovanými prvky od architekta Hectora Guimarda)

Architektura konce 19. století

- **Charakteristika:**
 - překotná urbanizace
 - vpád eklektických francouzských a italských stylů
- Po celé 19. století se v architektuře LA uplatňují především:
 - **Klasicismus**
 - **Historismus** (nejčastěji v podobě novogotického, novorománského či novorenesančního stylu)
 - v LA dále mluvíme o stylu **novomudéjářském** či **novoindiánském** (meandr)

Adamo Boari. *Palacio Postal*. 1904–1911. Ciudad de México.

Secese

- Obchodní centra:
 - Daniel Garza a Gonzalo Garita, budova bývalého Obchodního centra zvaného El Centro Mercantil (v současnosti hotel Gran Hotel de la Ciudad de México) 1896–1897
 - Paul Dubois, Železný palác, 1921)
- Měšťanské domy :
 - José Luis Requena a Ramón Cantó, Casa Requena, 1905
 - Casa de Mier, Morelia
- většinou se v LA architektuře projevuje jen částečně, například v dekoraci (časté byly vitraje a ozdobná tepaná schodiště) či ostění oken a dveří.
- Charakteristika:
 - křivka a plochý ornament (rostlinné a živočišné motivy)
 - užití nových materiálů:
 - armatura ze železných prutů (Univerzitní muzeum Chopo nazývané *El Chopo*, 1902)
 - beton či sklo (Ramón Ibarrola, Kiosek Santa María la Ribera, 1884)

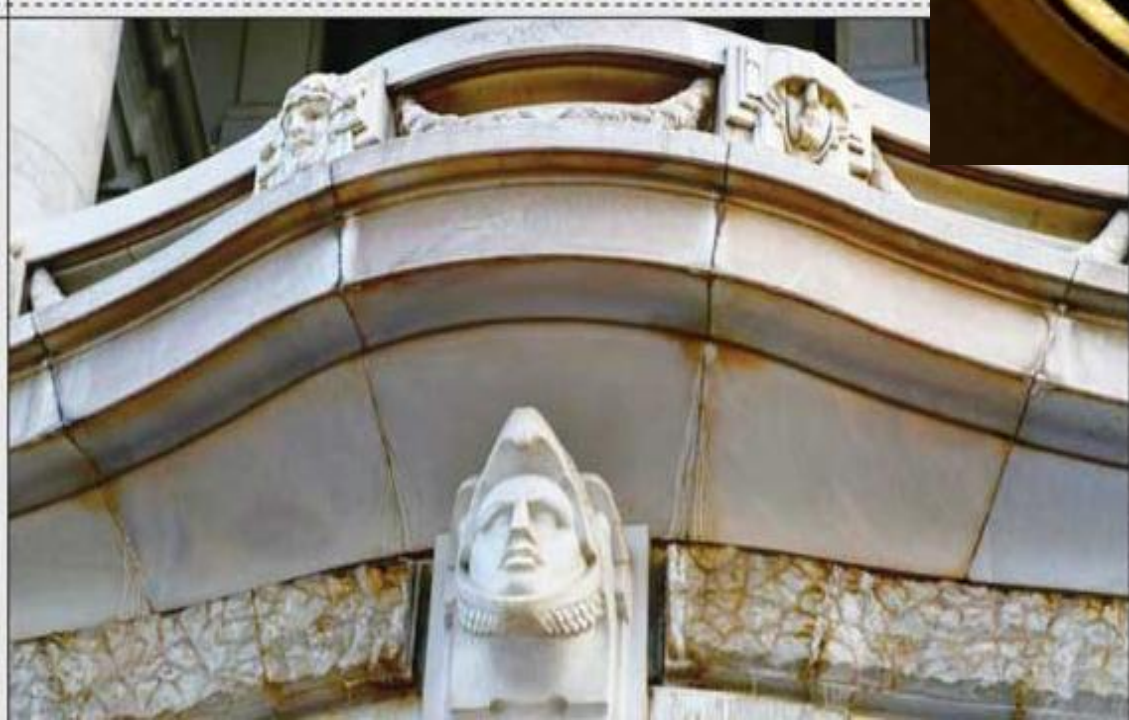

Eklekticismus

- Palác krásných umění (šp. *Palacio de Bellas Artes*)
 - Původně Národní divadlo
 - Autorem původního návrhu stavby je Adamo Boari, později se stavby ujal mexický architekt Federico Mariscal
 - Architektura:
 - art deco a secesie, které se AB pokusil „mexikanizovat“
 - sochařská výzdoba: it. sochař Fiorenzo Gianetti
 - Vitraje: Géza Mároti
 - V exteriéru převažuje secese, v interiéru art deco
 - unikátní kovová opona pokrytá mozaikou z opalizujícího skla ze studia Tiffany v New Yorku

Louis Comfrot Tiffany a Harry Stoner, *Mexické údolí s vulkány Popocatepetl a Iztaccihuatl*, mozaika

Použitá literatura

- Balderas, Esperanza. *Roberto Montenegro : la sensualidad renovada*. México : Fondo editorial de la plástica mexicana, c2001.
- CASTEDO, Leopoldo. *A history of Latin American art and architecture: from Pre-Columbian times to the present*. New York: F.A. Praeger, 1969. 320 s.
- CASTRO PADILLA, CAROLINA. *SATURNINO HERRAN*. AGUASCALIENTES, AGS. : GOBIERNO DEL ESTADO, INSTITUTO CULTURAL DE AGUASCALIENTES : FONDO ESPECIAL PARA LA CULTURA INFANTIL DE AGUASCALIENTES ; MEXICO : CONSEJO NACIONAL PARA LA CULTURA Y LAS ARTES, 1996. Triadó Tur, Juan-Ramón. *Diego Rivera*. Madrid, España : Susaeta, c2004. ISBN - 84-305-4669-3.
- *Exposición Arte Latinoamericano 1920-1945*, (del 28 de mar. al 28 de jun. : Arte Latinoamericano, 1920-1945. México : Instituto Nacional de Bellas Artes, 1996.
- Fernández, Justino. *Arte moderno y contemporáneo de México : el arte del siglo XX*. Tomo II. México : UNAM, Instituto de Investigaciones Estéticas, 1994.
- GONZALEZ DE NOVAL, MARIA ELENA . *MANUEL GONZALEZ SERRANO : UN MONOLOGO APASIONADO*. MEXICO : CONSEJO NACIONAL PARA LA CULTURA Y LAS ARTES, DIRECCION GENERAL DE PUBLICACIONES, 1998.
- Lucie-Smith, Edward. *Arte Latinoamericano del siglo XX*. Barcelona : Destino, 2000.
- *México en el mundo de las colecciones de arte*. Vol. 6. México contemporáneo México : Secretaría de Relaciones Exteriores : UNAM : CONACULTA, c1994.
- *Pintura, escultura y fotografía en iberoamérica, siglo XIX y XX*. Madrid : Cátedra, 1997.
- Tíbol, Raquel
- TOUSSAINT, A. *Resumen gráfico del arte mexicano*. México : G. GILI, 1985. ISBN 968-887-006-4.
- Zamora Betancourt, Lorena. *Olga Costa : un espíritu sensible*. México : Consejo Nacional para la Cultura y las Artes, Dirección General de Publicaciones, 1996.